

Результати розрахунків у табл. 1 дають підстави стверджувати, що у всіх ОТГ Харківщини кількість мешканців старше працездатного віку суттєво перевищує кількість мешканців молодше працездатного віку. Так, «наймолодшою» ОТГ Харківської області є Мереш'янська, а «найстарішою» – Чкалівська ОТГ. Як наслідок, у Мереш'янській ОТГ діє 507 малих підприємств, а у Чкалівській – 353.

Таким чином, розвиток малого і середнього підприємництва на території певної громади залежить від наявності там кваліфікованих трудових ресурсів, обсягу місцевого ринку споживання, спроможності ОТГ створювати й утримувати інфраструктуру. Безумовно, більш населені громади з огляду на ці чинники є привабливішими для розвитку бізнесу і залучення інвестицій. Вони здатні надавати якісніші послуги і забезпечити кращі стартові умови для соціального та економічного зростання.

У подальших дослідженнях видається доцільним проаналізувати досвід європейських країн щодо утримання населення у локальних територіальних формуваннях з метою розвитку підприємництва та збільшення обсягів інвестування.

Література:

1. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва у Харківській області за III квартал 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://qoo.by/2RWu>. – Заголовок з екрану.

2. Більшість об'єднаних громад помруть – прогноз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://qoo.by/2RWu>. – Заголовок з екрану.

ЛЮДСЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ: СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ

Шевченко І.Ю., к.е.н., доцент

Калініченко О.А., магістрант

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Для характеристики забезпеченості трудовими ресурсами в науковій літературі традиційно використовуються поняття: «працездатне населення», «економічно активне населення», «зайняте населення», «безробітне населення», тоді як більш доцільним є використання категорій «людський потенціал», «трудовий потенціал», «людський капітал».

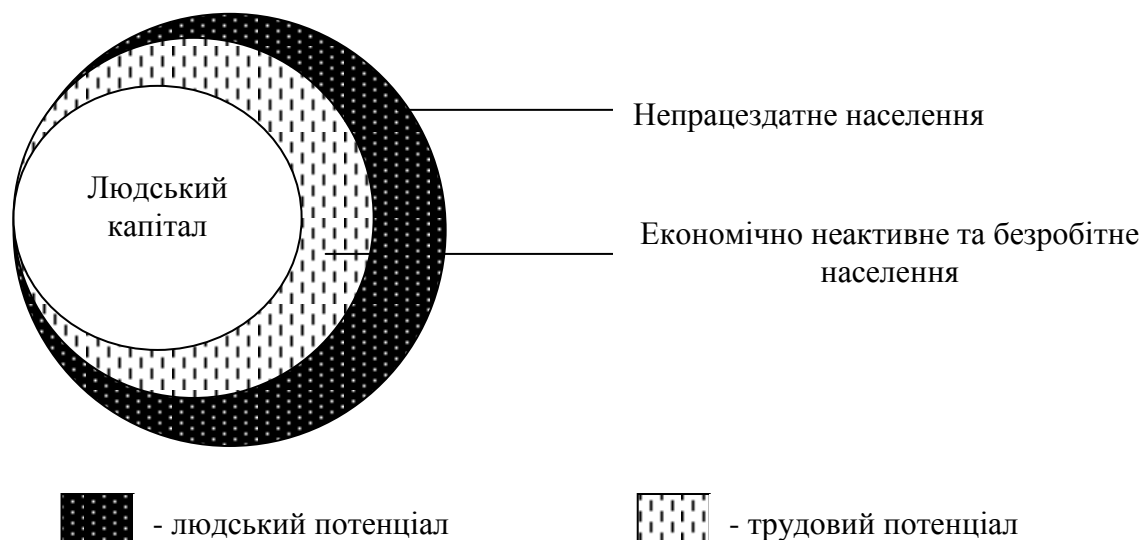
У широкому сенсі людський потенціал – це можливість людини прожити довге, здорове та творче життя [1].

Що ж стосовно відношення категорій «трудовий потенціал» та «людський капітал», то як показали результати попередніх досліджень [2-4], людський капітал є тією частиною трудового потенціалу, котра реалізується в процесі трудової діяльності.

Тоді, виходячи з вищевідзначеного, людський потенціал кількісно характеризується чисельністю наявного населення; трудовий потенціал – чисельністю працездатного населення; людський капітал – чисельністю зайнятого населення.

Тобто трудовий потенціал – це частина людського потенціалу, що має спроможність до здійснення трудової діяльності, а людський капітал – та частина трудового потенціалу, котра цю здатність реалізує.

Більш наглядно співвідношення категорій людського та трудового потенціалів, людського капіталу наведено на рис. 1.

Рисунок 1 – Співвідношення людського потенціалу, трудового потенціалу та людського капіталу

Як бачимо з рис.1, різницю людського та трудового потенціалів складає непрацездатне населення – та частина населення, яка за віком чи станом здоров'я не спроможна здійснювати трудову діяльність; різницю ж між трудовим потенціалом та людським капіталом складає економічно неактивне та безробітне населення – саме та частина населення, активізація бажання та можливості котрої здійснювати трудову діяльність має першочергову важливість для розвитку трудового потенціалу та людського капіталу.

Література:

1. Human Development Report 2010. The Real Wealth of Nations: Pathways to Human Development [Text]. - Published for the United Nations Development Programme (UNDP). – 227 p.

2. Shevchenko I. Labor potential and human capital: comparative analysis of the categories [Text] / I. Shevchenko // Студентство. Наука. Іноземна мова: Збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих науковців. – Харків: ХНАДУ. – 2012. – Вип. 4. – С. 132-135.

3. Шевченко І.Ю. Трудовий потенціал регіону: сутність та базова структура / І.Ю. Шевченко // Економіка і регіон: Науковий вісник Полтавського національного технічного університету імені Ю. Кондратюка. – ПолтНТУ. – 2012. – № 6(37). – С. 141–145.

4. Бережной В.М. Трудовой потенциал: эволюция понятия и современная интерпретация / В.М. Бережной, И.Ю. Шевченко // Оралдын ғылым жаршысы: науч.-теор. и практ. журнал. Серия: Экономика, право. – Орал каласы: Уралнаука. – 2011. – № 2(29). – С. 70-78.

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

*Шевченко І.Ю., к.е.н., доцент
Пурдя К.В., студент*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В останні роки все більше вчених приділяють увагу питанням гендерної рівності й, у першу чергу, в контексті забезпечення рівних можливостей чоловіків і жінок щодо провадження трудової діяльності.

У таких умовах отримує актуальність дослідження гендерних аспектів функціонування ринку праці.

Згідно актуальних даних Державної служби статистики України [1], станом на 1 січня 2017 року рівень економічної активності населення становив 62,4%, у тому числі жінок – 56,2%, чоловіків – 69,2%. При цьому найвищий рівень економічної активності є характерним для населення у віці 35-39 років (85,2%), у тому числі для жінок – у віці 40-49 років (83,7%), для чоловіків – у віці 30-34 роки (91,2%). Подібна ситуація в значній мірі пояснюється тим фактом, що частина жінок, як правило у віці до 40 років, перебуває у декретній відпустці. Найвищий рівень економічної активності характерний для працездатних осіб з повною вищою освітою (76,9%), як для жінок (71,5%), так і для чоловіків (83,8%). У структурі зайнятого населення в Україні переважають такі професійні групи як найпростіші професії (18,9%), професіонали (17,9%) і працівники сфери торгівлі та послуг (16,8%). Натомість зайняті в трудовій діяльності жінки найчастіше за професіями відносяться до таких груп як працівники сфери торгівлі та послуг (23,5%), професіонали (22,6%) та найпростіші професії (18,5%). Переважна чисельність зайнятих трудовою діяльністю чоловіків відноситься до наступних професійних груп: кваліфіковані робітники з інструментом (19,7%), найпростіші професії (19,3%) та професіонали (13,5%).

При цьому 23,4% зайнятого населення України провадять трудову діяльність неформально, у тому числі 21,3% жінок і 27,1% чоловіків. Переважно це особи, які зайняті в сільському, лісовому та рибному господарстві, оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, будівництві; та проживають у Івано-Франківській області, Чернівецькій області, Рівненській області, Херсонській області, Закарпатській